

Tale holdt af formanden for Banken Philippe Maystadt på styrelsesrådets årsmøde i Luxembourg den 4. juni 2002

Mine damer og herrer styrelsesrådsmedlemmer

Velkommen til styrelsesrådet for Den Europæiske Investeringsbanks årsmøde. Først vil jeg gerne resumere nogle af hovedtrækkene ved Bankens aktivitet sidste år, og dernæst skal jeg redegøre for to vigtige aspekter af de strategiske rammer, der ligger til grund for forslaget om kapitalforhøjelse, nemlig de hovedmål og de grundlæggende principper, der skal følges.

I. AKTIVITETEN I 2001

Som meddelt sidste år førte den øgede fokusering på Bankens vigtigste kerneaktiviteter til en moderat vækst i långivningen, nemlig til 36,8 mia EUR mod 36 mia i 2000, fordelt på 31,2 mia i medlemslandene og 5,6 mia udenfor.

LÅNGIVNINGEN I EU

I EU fastholdt Banken et meget højt aktivitetsniveau til fordel for sit overordnede mål, som er fremme af den økonomiske og sociale udvikling i EU, idet 70% af de individuelle lån gik til projekter i udviklingsområder (73% i 2000). Der konstateredes stor fremgang for mål nr. 1-områderne, idet de tegnede sig for 56% af de individuelle lån (50% i 2000).

Der blev gjort betydelige fremskridt med hensyn til udmøntningen af innovation 2000-initiativet, idet der blev indgået aftaler om lån på 5 mia EUR i 2001, hvilket er en god udgangsposition for virkeliggørelsen af målet om 12-15 mia ultimo 2003. Hovedtrækkene i 2001 var aktiviteten til fordel for dels forskning og udvikling, dels humankapital (uddannelses- og sundhedssektoren) samt de første lån ifølge innovation 2000-initiativet for den audiovisuelle sektor.

Aktiviteten til fordel for miljøbeskyttelse og forbedring af bymiljøet var fortsat betydelig, idet de individuelle lån hertil udgjorde 5,9 mia EUR eller 29% (hvortil kommer skønsmæssigt 2 mia i sublån under globalån). Dette er nok under niveauet for sidste år, men stadig klart i overensstemmelse med målet om 25-33% af de individuelle lån i EU.

LÅNGIVNINGEN UDEN FOR EU

Aktiviteten uden for EU var præget af en mindre tilbagegang i forretningerne i ansøgerlandene, idet der blev indgået aftaler om lån på 2,7 mia EUR. Det skyldtes bl.a. politiske omvæltninger i nogle lande, men også, at den økonomiske politik og skattepolitikken sigtede mod at reducere budgetunderskuddene og i nogle tilfælde den udenlandske låntagning forud for tiltrædelsen. Bankens indsats var koncentreret om infrastrukturprojekter (transport, telekommunikation og miljø), hvortil kommer de første lån i uddannelses- og sundhedssektoren.

I Middelhavsområdet steg långivningen yderligere i 2001, nemlig til i alt 1,4 mia EUR, hvoraf en betydelig del gik til infrastrukturprojekter med særlig hensyntagen til miljøet (34% af den samlede långivning). Aktiviteten i AVS-landene og Sydafrika (670 mio EUR) samt på Balkan (319 mio EUR) tiltog ligeledes markant, hvorimod den i Asien og Latinamerika forblev uændret på 543 mio.

LÅNTAGNING

Sidste år rejste Banken 32,3 mia EUR (+11% i forhold til 2000) via 148 emissioner i 13 valutaer. De tre største låntagningsvalutaer (EUR, GBP og USD) repræsenterede i alt 94% af den samlede låntagning. I tråd med forventningerne og takket være de gunstige markedsvilkår kom det til en markant stigning i USD-emissionerne (til 40% af den samlede låntagning inden swaps), der sammen med den øgede låntagning i EUR opvejede faldet i GBP-emissionerne. Målet var at opbygge store toneangivende emissioner i alle hovedvalutaer med særlig vægt på likviditet og e-handel.

Til fordel for kapitalmarkedernes udvikling i ansøgerlandene øgede Banken sin middeltilvejebringelse med 50% i forhold til 2000, nemlig i form af ni emissioner i tjekkiske kroner, ungarske forint og polske zloty.

BALANCEN OG RESULTATOPGØRELSEN

Ultimo 2001 beløb balancesummen sig til 209,4 mia EUR, hvilket er en stigning på 9,6% i forhold til 2000 efter omklassificering af valutaswaps til poster under strengen. Det samlede udestående på lån og garantier udgjorde 223,3 mia i forhold til det vedtægtsmæssige loft på 250 mia.

Bruttodriftsoverskuddet blev på 1 456 mio (+8,25%), hvilket repræsenterer et afkast af egenkapitalen på 6,25%. Denne stigning i driftsoverskuddet skyldtes nettoentemarginalen mellem långivningen og låntagningen – der er den største kilde til nettoindtægter af bankvirksomhed. Den opvejede således de faldende indtægter af de likvide midler, der afspejlede den vigende tendens i samtlige hovedvalutaer året igennem.

II. HOVEDMÅLENE FOR BANKENS AKTIVITET

Som vedtaget på styrelsesrådets seneste møde omfatter dagsordenen i dag et forslag fra bestyrelsen om forhøjelse af Bankens kapital, hvortil der er knyttet en redegørelse for bestyrelsens strategidrøftelser.

Inden jeg går over til selve forslaget om kapitalforhøjelse, vil jeg gerne fremhæve de fem hovedmål for Bankens aktivitet, der fremgår af forretningsplanen 2002-2004.

For det første er og bliver regionudvikling Bankens vigtigste strategiske mål. Vi havde allerede som mål at stille mindst 70% af vore individuelle lån til rådighed i udviklingsområder i EU, men i år har vi sat os det yderligere mål at yde 50% af vore globallån i disse områder. Et nært samarbejde med Europa-Kommissionen er fortsat en vigtig forudsætning for at kunne virkeliggøre disse mål, nemlig med henblik på at maksimere synergien mellem lån og budgetmidler. Det kom sidste år til udtryk i dels samfinansiering af projekter, der indgår i fællesskabsstøtterammerne for italienske regioner, dels de fælles bestræbelser for at udarbejde præstationsindikatorer for projekter.

For det andet skal udmøntningen af innovation 2000-initiativet fortsætte med uformindsket styrke. Målet er at sikre en afbalanceret fremgang på alle områder, især på grundlag af aftaler om øget samarbejde med Europa-Kommissionen vedrørende forskning og den audiovisuelle sektor. Vi arbejder på at nå frem til en konstruktiv forståelse med Europa-Kommissionen om informations- og kommunikationsteknologinet for at sikre det størst mulige bidrag fra Banken i overensstemmelse med EU's politik i denne sektor, der i øjeblikket er under pres.

For det tredje forbliver miljøbeskyttelse og -forbedring et hovedmål. Vor udlånsstrategi på dette område er netop blevet revideret, hvilket har ført til offentliggørelsen af dels en ny miljøpolitisk erklæring, dels redegørelser vedrørende klimæændringer og en varig udvikling. Denne revision blev desuden fulgt op af en direktionsbeslutning om oprettelse af en ny miljøstruktur, der specielt skal styrke miljøaspektet i projektbedømmelsen, men også levere input til den videre politiske udvikling.

For det fjerde har forberedelsen af ansøgerlandene til tiltrædelsen fortsat vor fulde opmærksomhed. Efter at bestyrelsen var blevet orienteret om en revision af vor udlånsstrategi på mellemlang sigt i disse lande, blev målene for långivningen forhøjet under drøftelserne af forretningsplanen, hvilket er helt i tråd med beslutningen om at skabe mulighed for en tilstrækkelig aktivitet i disse lande gennem begrænsning af væksten i aktiviteten i EU. Desuden forbereder vi os aktivt på de institutionelle konsekvenser af udvidelsen for Banken.

Endelig agter vi i partnerlandene at fremme virkeliggørelsen af EU's politik for udvikling og samarbejde inden for rammerne af de forskellige udlånsmandater, som Rådet har overdraget Banken. Der er gjort gode fremskridt med oprettelsen af investeringsfaciliteten inden for rammerne af Cotonouaftalen, men jeg vil gerne anmode om Deres aktive opbakning til sikring af en hurtig ratificering af denne aftale i de nationale parlamenter.

Naturligvis vil denne prioritering, der afspejler vor vedtægtsmæssige opgave og Det Europæiske Råds relevante beslutninger, skulle tage hensyn til eventuelle kommende mandater, som Det Europæiske Råd måtte overdrage Banken.

I denne sammenhæng vil jeg gerne henlede opmærksomheden på tre punkter i konklusionerne af Rådets nylige møde i Barcelona.

For det første glædede Rådet sig over Bankens initiativer efter mødet i Gent, nemlig oprettelsen af en ordning for fremskyndet finansiering til fordel for investeringerne i udvalgte sektorer (transport, miljø, turisme og områder, der falder ind under innovation 2000-initiativet) takket være en midlertidig forhøjelse af loftet over Bankens långivning fra 50 til 75% af investeringsomkostningerne og en hurtigere mobilisering af nye finansieringsordninger, især ordningen for struktureret finansiering og EIF's forskellige ordninger.

For det andet opfordrede Rådet Banken, Europa-Kommissionen og medlemsstaterne til hurtigst at finde udveje for en fuldstændig gennemførelse af konklusionerne af mødet i Gøteborg om miljøpartnerskabet inden for rammerne af den nordlige dimension. Med sigte derpå har jeg haft møde med den russiske premierminister, og jeg håber, at der kan findes en løsning, der er acceptabel for såvel russerne som Bankens ejere.

For det tredje støttede Rådet det særlige Økofin-Råds beslutning om at oprette en euro-middelhavsinvesteringsordning og et -partnerskab i EIB-regi, hvilket indebærer

- oprettelse af et tilsynsråd for investeringsordningen med deltagelse af modtagerlandene
- oprettelse af en særlig investeringsfond, hvori der kan indgå frivillige bidrag fra medlemsstaterne
- udvikling og styrkelse af den tekniske bistand
- styrkelse af aktiviteten med særlig fokus på den private sektor.

Dette er et ambitiøst forehavende, og vort mål er at kunne tage ordningen i brug inden årsskiftet. Arbejdet skrider godt fremad, hvilket næstformand Francis Mayer sidste uge havde lejlighed til at forklare Det Økonomiske og Finansielle Udvalg. Jeg understreger imidlertid behovet for et nært samarbejde med Europa-Kommissionen, Økofin-Rådet og modtagerlandene med henblik på at sikre investeringsordningen en hurtig start.

III. GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER

Efter denne gennemgang af hovedmålene for vor aktivitet vil jeg gerne fremhæve de fire overordnede principper, der allerede ligger til grund for vor virksomhed, men som skal udbygges og styrkes løbende fremover.

Første princip: Subsidiaritet eller med andre ord maksimering af den merværdi, som Bankens forretninger skaber. Dette princip fremgår af de strategiske rammer, som styrelsesrådet har fastlagt, og af de forretningsplaner, som bestyrelsen har vedtaget. Jeg ved, at De lægger særlig vægt på dette aspekt af især vor långivning til virksomheder og i form af globallån.

Bestyrelsen har for nylig gennemgået långivningen til større virksomheder med følgende resultat: Bekræftelse af reglerne vedrørende den maksimale procentdel af fremmedfinansieringen og anlæggelse af en mere fokuseret og selektiv holdning gennem fortrinsvis finansiering af projekter i udviklingsområder, der både har et strategisk innovativt indhold og er i tråd med EU's prioritering (særlig innovation 2000-initiativet). Desuden godkendte bestyrelsen, at der inden årsskiftet skal forelægges forslag vedrørende virksomheder, der gennemfører projekter, hvis værdi ligger over loftet for sublån, men under tærsklen for individuelle lån. Endelig traf direktionen ultimo 2001 beslutning om nye grænser og en ny prispolitik for virksomhedslån mod delvis uafhængig sikkerhed. Konsekvensen deraf bliver en reduktion af Bankens långivning til store virksomheder, der beløb sig til 8,1 mia i 2001. Jeg mener, at vi kan forpligte os til en sådan reduktion, hvorved den naturligvis ikke skal gælde for projekter i udviklingsområder, da bestyrelsen allerede har besluttet, at sådanne projekter fortsat skal have højeste prioritet.

I forventning om udvidelsen bør styrelsesrådet tage situationen op til fornyet overvejelse under hensyntagen til de nye medlemsstaters særlige behov, men uden at ændre de hidtidige udviklingsområders forholdsmæssige stilling.

Angående globallånene minder jeg om, at de er den eneste farbare vej til i fuldt samarbejde med banksektoren at finansiere dels mindre og mellemstore virksomheder, dels mindre infrastrukturer. Globallånsordningen gennemgås regelmæssigt af bestyrelsen, og vore bestræbelser for at øge antallet af formidlere, udvikle mere målrettede globallån og skabe øget transparens for at maksimere fordelene for de endelige modtagere begynder at bære frugt. Bestyrelsen var enig i, at vi bør fortsætte vore bestræbelser uændret.

Andet princip: En god og effektiv risikostyring og -kontrol. På dette område er der behov for en konstant udvikling i tråd med de højeste standarder og de gældende bestemmelser.

Som lovet sidste år har vi sendt Dem to redegørelser, nemlig "Risikostyring i EIB" og "Store bank- og virksomhedsengagementer i Bankens låneportefølje ultimo 2001", og jeg kan bekræfte, at direktionen, bestyrelsen og revisionsudvalget hver på deres område holder et vågent øje med Bankens risikostyring. Styrelsesrådet vil få forelagt en yderligere redegørelse inden årsmødet i juni 2003.

Direktionen agter at fastholde Bankens forsigtige risikopolitik. Det betyder ikke, at Banken ikke skal indgå nogen risiko – det ville være i modstrid med såvel styrelsesrådets ønsker som princippet om maksimering af den skabte merværdi – men at den risiko, Banken indgår, skal vurderes nøje ved hjælp af effektive risikostyringssystemer, der muliggør en fyldestgørende rapportering og reaktion på eventuelle problemer. Vor prispolitik er en integrerende del af denne politik, og den opdateres ligeledes regelmæssigt til sikring af, at der ydes et passende bidrag til opbygningen af reserver, som svarer til risikoen i forbindelse med vor udlåns- og finansieringsaktivitet.

Denne politik har klart gavnet Banken, hvilket fremgår af dels de indhøstede erfaringer, dels bestyrelsens bekræftelse af, at Bankens kapitaldækningsforhold – hvis det fandt anvendelse – er langt bedre end for de højest vurderede finansieringsinstitutioner i den private sektor. Jeg advarer imidlertid mod enhver selvtilfredshed, og vi agter derfor fortsat at forbedre vore risikostyringssystemer, -kontrolsystemer og -procedurer fremover.

Tredje princip: Transparens. Jeg har allerede på tidligere møder haft lejlighed til at orientere Dem om vor indsats til fordel for transparens.

Vi er først og fremmest ansvarlige over for Dem i Deres egenskab af vore ejeres repræsentanter, og jeg er overbevist om, at formanden for Bankens regelmæssige tilstedeværelse under Økofin-Rådets møder bidrager til at forbedre kommunikationen og højne informationsniveauet for så vidt angår Bankens aktivitet i overensstemmelse med de ønsker, som ejerne har udtrykt på højeste plan.

Desuden har vi styrket dialogen med Europa-Parlamentet gennem deltagelse ikke blot i forskellige udvalgsmøder, men også i det plenarmøde, hvorpå beretningen om Bankens aktivitet

gennemgås. Denne dialog gør det muligt for Banken dels at give Europa-Parlamentet mere detaljerede oplysninger om sin aktivitet, dels at opnå en bedre forståelse af Europa-Parlamentets overordnede mål for så vidt angår EU's politik.

Vor transparens over for civilsamfundet er blevet forbedret, især gennem nærmere forbindelser med Det Økonomiske og Sociale Udvalg, der spiller en udvidet rolle som grænseflade mellem EU-institutionerne og civilsamfundet. Som oplyst sidste år har vi fortsat vor dialog med de ikkestatslige organisationer gennem deltagelse i møder og afholdelse af rundbordssamtaler med deltagelse af bestyrelsesmedlemmer. Det har vist sig at være en værdifuld vej til besvarelse af spørgsmål og kritik, men også til opnåelse af interessant og i nogle tilfælde konstruktiv feedback. Desuden offentliggør Banken nu på sin hjemmeside ikke blot sin forretningsstrategi (i form af sin forretningsplan), men også sin sektorpolitik (især vedrørende miljøet, en varig udvikling og klimaændringer). Der har Banken endvidere i nu et år offentliggjort listen over de projekter, den har til bedømmelse, hvilket har ført til omtale af i alt 253 projekter.

Denne transparens udadtil må følges op af transparens indadtil, især takket være Balanced Scorecard, der ventes fuldt indført i år til gavn for kommunikationen og udmøntningen af den fastlagte politik internt i Banken.

Fjerde princip: Selvfinansiering. Banken skal kunne oparbejde tilstrækkelige overskud til at kunne opbygge reserver (til afholdelse af kommende kapitalforhøjelser eller fremme af nye initiativer, som ejerne måtte vedtage) og hensættelser (til dækning af den risiko, som aktiviteten er forbundet med). Det er en afgørende forudsætning for, at ejerne ikke skal indskyde yderligere egenkapital fremover.

Til sikring af, at Banken vil kunne fremme nye initiativer, har bestyrelsen foreslået, at der afsættes 750 mio EUR af overskuddet for 2001 til en ny hensættelse, der efter styrelsesrådsbeslutning kan anvendes til venturekapitalforretninger, ordningen for struktureret finansiering eller andre passende formål (herunder overførsel til den supplerende reserve). Det er ikke nødvendigt, at styrelsesrådet træffer beslutning om anvendelsen af denne hensættelse i dag.

IV. FORSLAGET OM KAPITALFORHØJELSE

Under hensyntagen til de principper, der skal overholdes, og vore overordnede mål for fremtiden har bestyrelsen overvejet en række långivningshypoteser. De skal ikke betragtes som mål, men som en illustration af mulige långivningsmønstre på grundlag af de seneste tal fra forretningsplanen. Således vil en lav vækst i aktiviteten i EU frigøre kapacitet til en øget långivning uden for EU, specielt i ansøgerlandene og Middelhavslandene, nemlig med henblik på udmøntningen af konklusionerne af Det Europæiske Råds møde i Barcelona.

Da det vedtægtsmæssige loft over udeståendet på lån vil blive nået i 2003, har bestyrelsen foreslået Dem at vedtage en kapitalforhøjelse, der indebærer følgende:

- Kapitalforhøjelsen får virkning fra den 1. januar 2003.
- Den tegnede kapital forhøjes med 50% til 150 mia EUR.
- Den indbetalte andel nedsættes fra 6 til 5%.
- Kapitalforhøjelsen finansieres gennem konvertering af supplerende reserver.
- Kapitalforhøjelsen bør kunne dække Bankens långivning i mindst fem år. Dette må revideres, hvis styrelsesrådet beslutter at pålægge Banken nye opgaver.

Bestyrelsen drøftede specielt tre aspekter indgående.

For det første behovet for at sikre, at kapitalforhøjelsen kan dække Bankens långivning i mindst fem år. Ud over de årlige drøftelser og godkendelsen af forretningsplanen skal der ifølge forslaget forelægges styrelsesrådet en formel midtvejsrevision af strategiens udmøntning på årsmødet i 2005.

For det andet at den vedtægtsmæssige reservefond ikke vil være fuldt opbygget på datoen for kapitalforhøjelsens ikrafttrædelse. Bankens direktorat for juridiske anliggender har bekræftet, at

der ikke findes nogen vedtægtsmæssige bestemmelser derom, og at en sådan situation tidligere har foreligget. Det vil heller ikke på nogen måde berøre Bankens kreditvurdering. I forslaget understreges det imidlertid, at det absolut vigtigste mål må være at genopbygge den vedtægtsmæssige reservefond efter kapitalforhøjelsen.

For det tredje långivning til store virksomheder med let adgang til kapitalmarkederne – et emne, der har været drøftet yderligere siden bestyrelsens seneste møde.

Jeg vil gerne understrege, at bestyrelsen i sin redegørelse til styrelsesrådet om kapitalforhøjelsen allerede klart har tilsluttet sig dels det synspunkt, at regionudvikling er og bliver hovedmålet for Bankens långivning, dels at der skal anlægges en mere fokuseret og selektiv holdning for at reducere Bankens långivning til store virksomheder i EU.

Forklaringerne i mine to breve til Dem i den forløbne uge understreger disse punkter, og i mit brev af 31. maj 2002 tilføjede jeg, at det vil være nødvendigt at tage styrelsesrådets beslutning op til fornyet overvejelse i forventning om tiltrædelsen. Jeg ønsker det ført til protokols, at disse fornyede overvejelser skal sikre ligestilling af de nuværende udviklingsområder i EU og udviklingsområderne i de nye medlemslande.

Jeg kan således forsikre styrelsesrådsmedlemmerne om, at den fokuserede långivning vil gøre det muligt for Banken at imødekomme deres ønsker. Jeg beder Dem derfor godkende forslaget om kapitalforhøjelsen inklusive min tekst, der tilgik Dem den 31. maj 2002.